

SŁOWNICZEK

absolucja	rozgrzeszenie
akolita	osoba towarzysząca, pomocnik
alopatia	metoda leczenia
argusowe	czujne, wszechwidzące oko
aristolochia	kokornak (pnącze)
artretyzm in. podagra, dna moczanowa	nieuleczalna choroba
Beseler	niemiecki generał; gubernator warszawski, dowódca Polskiej Siły Zbrojnej
bolid	meteor
brodło	stóg (zboża, siana, słomy)
Busko	uzdrowisko w woj. świętokrzyskim
comme si de rien était	jakby nic się nie stało
con amore	z uczuciem, z pasją
cefnar	ok. 50 kg
crimson	karmazynowy, szkarłatny
dekokty	wywary
donacje	dobra ziemskie nadane za zasługi
dyzenteria	zakaźna choroba jelit (czerwonka)
dziesięcina	ok. 10 000 m ² (1 ha)
eksces	wybryk
ekspropriacje	pozbawienie własności
elukubracje, łac. elucubro	pracuję gorliwie; z wysiłkiem, z trudem
en personne	osobiście
ersatz	surogat, rzecz zastępcza
esparceta	roślina miododajna użyźniająca glebę, paszowa
feldfebel	niemiecki podoficer (odpowiednik sierżanta)
fornal	obsługujący konie z wozem
funt	ok. 0,5 kg
furaż	obrok, pasza
galman	mieszanina minerałów wchodząca w skład rudy cynku
garniec	ok. 4 litry
Gonta i Żeleźniak	przywódca ruchu zw. koliszczyzną (1768 r.)
gulon	mieszczanin
gumno	podwórze z budynkami gospodarczymi, plac w stodole

hakatyści	członkowie niemieckiej organizacji nacjonalistycznej (nazwa pochodzi od pierwszych liter nazwisk założycieli organizacji)
indemnizacja	odszkodownie
influenza	grypa
ischias	rwa kulszowa (ucisk na nerwy rdzeniowe)
junkier	właściciel dużych obszarów ziemi
kamfora	olejek otrzymywany z destylacji drewna cynamonowca kamforowego
kamlotowa tkanina	tkanina na wierzchnie okrycia (bawełna lub jedwab z wełną)
karbowy	nadzorca w folwarku
kontumacja	kwarantanna
korzec	ok. 98 kg (128 litrów, w Królestwie Polskim)
kwarta	ok. 1 litra
lasciate ogni speranza	porzućcie wszelką nadzieję
licówka	zewnątrzna część skóry
lubość	upodobanie, uciecha
łokieć	ok. 57 do 65 cm (ok. ½ łokcia = 1 stopa)
małmazja	wino
maraskino	likier
mantelzak	worek, tobołek
metr	inaczej kwintal (100 kg)
miecz Damoklesa	miecz wiszący na włosie
morga	ok. 1 ha (10 000 m ²)
Oderberg	Bogumin, Śląsk Cieszyński
ordynaria	część zarobku wypłacana w naturze
pachciarz	dzierżawca
par force	siłą
peluszka	groch pastewny
pepiniera	wylęgarnia
perkal	plótno bawełniane
pikieta	jedna z najstarszych, pochodząca z Francji gra karciana
podwody	posługa komunikacyjna polegająca na dostarczaniu na żądanie wozu z koniem i woźnicą
portiera	zastona u drzwi z grubego materiału
poruczenie	powierzenie, oddanie pod opiekę, władzę
powiestka	wezwanie
prostracja	niemoc, bezsilność

pulares	portfel
pytle	worki do przesiewania zboża
rachityzm	krzywica
rajery	czaple pióra
ramblery	róże pnące
reaumura	skala temperatury (1°C = 0.8° R)
rekomendowany	polecony
reticule	małe siateczki
si Deus nobiscum, quis contra nos	jeżeli Bóg jest z nami, kto przeciwko nam
siedmiu braci śpiących	ludowa prognoza pogody na lipiec
skorfuły	gruźlica węzłów chłonnych
słabość	poród, rozwiązanie
szmuchlować (gw.)	przemycać
superlatywy	słowa uznania, zachwytu, komplementy
sur la branche	na gałęzi
św. Ekspedyt	męczennik chrześcijański i św. kościoła katolickiego; patron spraw pilnych, nie cierpiących zwłoki
szwarc	czarna pasta do butów, czernidło do włosów
szwarcownik	przemysłownik
tartinka	kanapka
tentuje	zadowolona
teutoni	Niemcy
tout court	po prostu
treny	tabor wojskowy
tytka	torebka papierowa
wigilia, wilia	dzień poprzedni, przeddzień
włóka lub łan	ok. 16-17 ha (tj. 30 mórg)
wodzą się bokami	wykrzywiają się
wualka, woalka	przejrzysta tkanina do okrycia twarzy
zdolen	zdolny